

**Економічний механізм формування та використання грошових потоків
на підприємстві**

Марченко І. С.

Національний університет харчових технологій

Одним із основних інструментів стабільного функціонування підприємств у сучасних умовах, покращення фінансового стану та ефективності діяльності виступає процес формування та використання грошових потоків, оскільки вони є матеріальною основою виробництва й ефективного використання ресурсів.

Окрім показників прибутковості, важливим індикатором ефективності діяльності підприємства є додатковий рух грошових коштів, який засвідчує перевагу надходжень над витратами і платежами, а також здатність підприємства повноцінно фінансувати інвестиційну діяльність. Тому формування дієвого механізму управління рухом грошових коштів – одне із важливих завдань фінансових служб підприємств України.

Управління коштами розглядається як оперативне бюджетування платежів, погашення рахунків клієнтів, раціональне використання системи електронних переказів і кредитних карток [1, с. 480].

Виникнення та формування грошового потоку при здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємства є результатом цілеспрямованого прояву сукупності фінансово-економічних відносин та має певні ознаки, основними серед яких необхідно вважати наступні:

1) рух грошових коштів відбувається в результаті виконання певної угоди між двома суб'єктами господарювання, оформленої належним чином;

2) грошові потоки, що генеруються суб'єктом господарювання, мають виключно фінансовий характер, адже їх результатом є формування, розподіл, перерозподіл чи споживання фондів грошових коштів;

3) грошові потоки визначають порядок та особливості реалізації інших фінансових відносин, що формують фінанси підприємства [2, с. 123-131].

Спроможність в організації ефективного фінансування та грошового обороту на підприємстві визначається сукупністю як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

До зовнішніх факторів можна віднести низький рівень виробництва та купівельної спроможності, несприятливі умови кредитування, недосконалість податкової політики.

Внутрішніми факторами, що впливають на грошовий оборот підприємства є: висока частка умовно-постійних витрат у собівартості продукції як результат недозавантаженості виробничих потужностей, енерго- та трудозатратність, низька якість вітчизняної продукції, «тінізація» частини господарського обороту, відсутність джерел довготермінового фінансування капіталовкладень [3, с. 106-110].

Ефективність управління грошовими потоками визначається синхронізацією надходжень і виплат, підтримкою постійної платоспроможності підприємства і включає такі складові [4, с. 97-100]:

- визначення мінімального обсягу грошових коштів, достатнього для обслуговування поточної господарської діяльності;
- оптимізація системи розрахунків з постачальниками і покупцями, тобто обґрунтування політики надання комерційних кредитів і отримання відстрочок платежів;
- згладжування коливань в обсягах надходжень і виплат грошових коштів з метою запобігання платіжної кризи в окремі періоди;
- вибір напрямків використання тимчасово вільних грошових коштів з метою запобігання втрат від інфляції і упущеної вигоди;
- прискорення оборотності грошових коштів за рахунок впровадження організаційно-економічних заходів.

Отже, негативні наслідки дефіцитного грошового потоку підприємства проявляються у зниженні ліквідності та рівня платоспроможності підприємства, що призводить до зростання кредиторської заборгованості, зниження показників ефективності використання капіталу підприємства.

Таким чином, оптимізація грошових потоків виступає процесом вибору найкращих форм їх організації на підприємстві з урахуванням умов та особливостей здійснення його господарської діяльності.

Література

1. Савчук В. П., Управление финансами предприятия [Текст] / В. П. Савчук. - М. : БИНОМ, Лаборатория знаний, 2008. - 480 с.

2. Ясишена В. В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств / В. В. Ясишена // Економічний простір. – 2013. – № 16. – С.123-131.

3. Олійник О.О. Логіко-структурна модель платіжного календаря в управлінні грошовими потоками підприємств АПК / О.О. Олійник // Вісник Бердянського університету менеджменту та бізнесу . – 2010. - №1. – С. 106-110.

4. Ролько О.Ю. Значення ефективності управління грошовими потоками підприємств [Текст] // Проблемы материальной культуры – Экономические науки. – 2014. - С. 97 – 100.

Науковий керівник — к.е.н., доц. Труш Ю.Л.

Підпис